

2020AC33

VERSLAG van de extra vergadering van de Financiële Audit Commissie van 10 juni 2020 (via Microsoft Teams)

Voorzitter:

Drs. E.H.R. Dinklo;

Aanwezig:

Drs. R. Strijk (gedeputeerde), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), M.J. de Droog, MSc. RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), N.M. mr. Groen MA (GroenLinks), N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), V.C. Janssen (VVD), N.A. Krijgsman (PvdA), J.C. van Wijk (FvD) en W. Wijntjes (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (griffier) en G. van Weerd (verslag).

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Memo [kengetallen](#)

Doelstelling van deze vergadering is een benen op tafel sessie en een open discussie naar aanleiding van het memo verplichte kengetallen: besluiten zullen daarover vandaag niet worden genomen. GS kunnen aan de discussie deelnemen. Het is belangrijk dat PS aan GS meegeven hoe over het memo inzake verplichte kengetallen wordt gedacht. Als er een gemeenschappelijk standpunt van PS komt, kunnen GS dat meenemen naar de begroting. Zijn er vanuit PS verschillende invalshoeken, dan is het aan GS om te bepalen hoe daarmee wordt gehandeld ten aanzien van de begroting.

Op 17 juni a.s. zal er een FAC vergadering plaatsvinden over de accountantsverklaring 2018 en 2019 in aanwezigheid van de accountant. In die vergadering zal ook de conceptplanning voor de FAC worden besproken, die reeds in een memorandum is toegezonden. Hij verzoekt de FAC leden daar extra aandacht aan te besteden. Zo is er een FAC vergadering gepland op maandagavond.

De griffier heeft gisteren de statenbrief "Boardletter 2018-2019, basis op orde krijgen" rondgezonden. Deze brief zou niet worden toegevoegd aan de stukken voor de volgende FAC vergadering. Deze brief is pas gisteren door GS vastgesteld maar de voorzitter stelt toch voor die brief toe te voegen aan de stukken van de FAC vergadering van 17 juni. Aldus wordt besloten.

De heer Janssen heeft al vaker in deze commissie gemerkt dat stukken niet altijd binnen de termijn van 10 werkdagen worden aangeleverd. Iedere keer is daar een goede reden voor maar zo langzamerhand begint dit wel een patroon te worden. Zijn fractie heeft daar grote moeite mee. Nu wordt de FAC opnieuw voor een voldongen feit geplaatst. Het is zoals het is, maar gelukkig is zijn fractie daar niet mee.

De heer De Droog heeft niet de indruk dat de FAC voor een voldongen feit wordt geplaatst. Het gaat nu om een verzoek van de voorzitter van deze commissie waar redelijkerwijs over kan worden besloten.

De voorzitter is van mening dat de heer Janssen zeker een punt heeft dat de stukken tijdig moeten worden aangeleverd en zijn opmerkingen zullen zeker worden meegenomen. Dit memo is niet binnen die termijn aangeleverd. Zijn voorstel is het toch in de volgende vergadering te behandelen. Wil de FAC dat niet, dan zal hij samen met de griffier naar een ander behandelmoment zoeken.

De heer Janssen kan er mee leven dat het memo in de volgende vergadering wordt behandeld. Hij weet hoe vol de agenda is waardoor het vinden van een andere datum erg lastig zal zijn. Hij gaat ervan uit dat zijn verzoek om stukken voortaan op tijd aan te leveren als een serieus aandachtspunt wordt meegenomen.

Gedeputeerde Strijk begrijpt dat statenleden willen kunnen rekenen op tijdige aanlevering van de stukken. Hij spreekt de hoop en verwachting uit dat dit volgend beter gaat. Toch vraagt hij er begrip voor dat het in dit bijzondere jaar, met twee jaarrekeningcontroles en de late termijnen waarop de provincie soms de stukken van de accountant ontvangt, bijna niet te doen is de stukken tijdig voor PS aan te leveren. Hij begrijpt dat dat vervelend is en dat het ook echt anders moet, maar nu lukt dat nog niet. Hij vraagt om begrip van de FAC dat het dit jaar allemaal anders loopt dan normaal.

De voorzitter constateert dat het memo zal worden toegevoegd aan de stukken voor de volgende FAC vergadering.

Vervolgens licht hij toe dat bij de behandeling van de Programmabegroting 2020 op 30 oktober jl. door de fractie FvD een motie werd ingediend over het kengetal 'solvabiliteit'. FvD heeft deze motie ingetrokken na de toezegging van gedeputeerde Strijk om daarover in breder verband te beradslagen.

De gedeputeerde heeft de FAC in maart het memorandum '*Beoordeling verplichte kengetallen*' doen toekomen, met daarin opgenomen een aantal discussiepunten.

Op pag. 3 van het memo worden drie discussiepunten genoemd en daarover zal deze benen op tafel sessie gaan.

D66 heeft reeds gereageerd en de PvdA sloot zich aan bij de reactie van D66. Hij vraagt beide fracties hun standpunt kort toe te lichten.

De heer Eggermont herinnert zich dat het bij de toenmalige agendering van dit punt ging over de definitie van belastingcapaciteit. Hij gaf toen aan dat een capaciteit gaat over hetgeen maximaal mogelijk is. Als er hele grote problemen ontstaan, dan is er een mogelijkheid om iets met belasting te doen maar dat moet niet worden vergeleken met hoe andere provincies het doen: onduidelijk is wat die provincies in de toekomst gaan doen.

Het lijkt hem niet handig dezelfde discussie ieder jaar over te doen terwijl duidelijk is dat de een iets niet wil en de ander wel iets wil. Dat zou een oneigenlijke discussie opleveren.

De heer De Droog meent dat hij een duidelijk stukje heeft gestuurd. Hij ondersteunt hetgeen de gedeputeerde aangeeft. Het is goed op basis van signaalwaarden met elkaar te werken, maar dan moeten er wel heldere procesafspraken worden gemaakt. Er worden enkele suggesties gedaan, hoe dat dan kan worden ingevuld. D66 heeft dienaangaande een voorstel gedaan voor het uitwerken van een eventuele variant C.

Hij hoort graag van de andere fracties welke kengetallen naar hun oordeel de meeste signaalwaarden bevatten.

Vragen heeft hij gesteld over de investeringsruimte die de meerjaren-investeringsplanning bevat en over de exploitatieruimte, als het gaat om structureel versus incidenteel. In relatie tot het weerstandvermogen kan ook worden gekeken naar de financiële stand van provincie. Hij hoort graag een reactie van de andere commissieleden.

De heer V.d. Dikkenberg heeft wat reserves tegen de geest van het memo. Solvabiliteit moet niet alleen worden beschouwd. Er wordt voortdurend gehint naar belastingcapaciteit. Het mooie van solvabiliteit is dat het iets zegt over het vermogen om voldoende in control te zijn om investeringen te doen. Wanneer er in de afgelopen begroting was gevaren op het kompas van belastingcapaciteit, terwijl er nog geen enkel beeld was van de Corona crisis die nu over de inwoners wordt gestrooid, dan valt dat erg slecht uit te leggen en moet er aan herprioritering worden gewerkt. Met solvabiliteit kan er nu, met de 30% volgens het huidige financiële beleid en de financiële verordening, aan de vermogenspositie worden gewerkt. Dat is op zich een automatisme, zonder het voeren van allerlei politieke discussies dat men theoretisch op een financiële afgrond zou afkoersen, hetgeen nu geenszins aan de orde is.

De heer Wijntjes weet uit het verleden hoe dergelijke discussies kunnen eindigen. Het mooie van het automatisme is dat het een soort “handrem” is.

De heer Wijntjes laat weten dat hij dit twee keer in zijn leven heeft ervaren.

De heer V.d. Dikkenberg constateert derhalve dat dit kennelijk niet alleen maar een theoretische aangelegenheid is.

Het rapportagemodel is mooi om een meerjarig beeld te geven maar hij wil vasthouden aan het huidige financiële kader, nl. een solvabiliteit van 30%: als het goed uit te leggen is kan van dat automatisme worden afgeweken. Hij is er geen voorstander van dit zomaar los te laten. In dat opzicht deelt hij de opvatting van de heer De Droog, nl. dat er van tevoren goede procesafspraken moeten worden gemaakt. Z.i. ligt er in de financiële verordening nu een mooie procesafpraak voor.

De voorzitter begrijpt dat de heer V.d. Dikkenberg stelt dat hij het mechanisme van 30% in principe wil voortzetten.

De heer Wijntjes is het geheel eens met GS, waar het gaat om de discussiepunten. Het gaat om signaalwaarden maar niet om harde normen. Het is ook nooit de bedoeling geweest daar een normatief systeem van te maken. Hij bepleit geen nieuwe regels in te voeren maar dat wat er is te behouden. Wel kan de laatste zin van die discussiepunten wat hem betreft komen te vervallen. De regels over solvabiliteit mogen blijven staan. De solvabiliteit voor provincies en gemeenten is een kengetal dat maar zeer beperkte waarde heeft. Het heeft alleen maar een signaalwaarde en niet meer dan dat. Dat heeft te maken met het feit dat de provincies en gemeenten met elkaar verweven zijn als het gaat om kredietwaardigheid, met afhankelijkheid over en weer. Op dit moment zijn ze Triple A. Wanneer er één provincie in de problemen komt, worden de andere provincies gehouden om “bij te lappen”, hoewel dat niet wettelijk is geregeld. Hij verwijst dienaangaande naar de problematiek rond de kerncentraal te Borssele. Toen Zeeland een paar jaar geleden in de problemen kwam, hebben de andere provincies moeten bijdragen aan de oplossing van het probleem. De conclusie is dat de provincie altijd in staat moet zijn om aan zijn verplichtingen te voldoen, ongeacht het solvabiliteitpercentage dat in de eigen regels wordt gehanteerd. Dat kan dus ook nul zijn. Echter, tijdens de Corona crisis kan de kredietwaardigheid, door alle grote tekorten die gaan ontstaan, vraagtekens gaan oproepen. Om die reden pleit hij er voor het te houden zoals het nu is. Wel vindt hij 30% aan de hoge kant. Het is goed na te gaan of er in de risicosfeer geen zaken dubbel worden gedaan, zoals ook door D66 werd aangegeven.

De heer Janssen komt terug op de woorden van de vorige spreker in relatie tot Triple A. Kijkend naar het schema met de waarden die daarin staan, dan constateert hij dat de provincie AAA was in 2018 maar nu gaat afzakken naar AA of zelfs A. Hij wil het niet hebben over een junkstatus, dat is triple B. Duidelijk is dat

de financiële indicatoren sterk aan het verslechteren zijn, zowel de toenemende schuldpositie, de onbenutte belastingcapaciteit die afneemt en andere indicatoren die van groen naar oranje springen. Daarom hecht de VVD waarde aan het “handrem principe”, dat nu in de financiële verordening is vastgelegd. Wanneer bepaalde indicatoren overschreden of onderschreden zouden worden, is het verstandig om als PS dwingend af te spreken dat er dan een herstelplan van GS moet liggen.

De heer Eggermont interrumpeert met de woorden dat een aantal zaken niet juist zijn. De belastingcapaciteit neemt juist toe in de afgelopen jaren, van 44% naar 56%.

De heer Janssen sprak over onbenutte belastingcapaciteit die is afgenomen. Het een is het spiegelbeeld van het ander.

De heer Eggermont vindt de presentatie daarvan onhandig. Er ontstaat nu een politieke discussie omdat de VVD niet wil investeren zoals GS dat wensen. Daar gaat het uiteindelijk over.

De heer De Droog wil eveneens voorkomen dat er nu een politieke discussie over de normen gaat ontstaan. Hij vraagt of de heer Janssen het met hem eens is dat dit het gevolg is van geplande investeringen die impact hebben op de huidige kengetallen. Dat moet z.i. worden meegenomen in de afweging hoe daarmee in de toekomst moet worden omgegaan. Wat er nu voorligt, is ook een gevolg van besluiten die in het verleden zijn genomen.

De voorzitter geeft aan dat deze discussie niet te zeer politiek van aard mag worden; hij wil zich graag bij het memorandum houden. Wil de FAC de discussie voeren over de normen, dan moet dat op het geëigende moment bij de begroting worden gedaan.

De heer Janssen vindt een discussie over de vraag hoe strak de normen moeten worden gehanteerd inderdaad politiek van aard. Hij hintte op het principe van de handrem, zoals ook in de bijdrage van de heer Wijntjes naar voren kwam, nl. dat de handrem niet zo strak in de verordening moet worden vastgelegd. De VVD vindt het goed een dergelijk principe met elkaar af te spreken. Als het specifiek gaat over welke kengetallen er worden gebruikt, dan was bij de vorige begroting zichtbaar dat het solvabiliteitskengetal niet het meest bruikbaar is, omdat de ontwikkeling daarvan afhankelijk is van wijzigingen in regelgeving rond subsidies. Hij is het eens met de heer De Droog dat gestreefd moet worden naar meer betekenisvolle kengetallen terwijl het “handremprincipe” niet moet worden losgelaten.

De heer Van Wijk geeft aan dat hij in eerste instantie blij was met de reactie van de heer De Droog omdat dat handen en voeten geeft voor de aanpak. Gehoord de verschillende discussies, voelt hij met de heer Janssen mee om toch een soort norm te hanteren die eventueel overschreden mag worden, maar dan wel met een uitwerking hoe daarna weer binnen de norm kan worden geopereerd. Zo is er altijd mogelijkheid om daarop te kunnen sturen. Het loslaten van een keiharde eis is risicovol. Gelet op de Coronacrisis is onbekend hoe dat gaat uitwerken. Hij vraagt hoe de accountant erover denkt om deze normen te gaan gebruiken en om een vaste norm los te laten.

De voorzitter vindt dit een goede suggestie om mee te nemen. Hij hoort het pleidooi de handrem er in te houden.

De heer De Droog heeft een vraag voor de heer Van Wijk. In zijn notitie ging hij in op de procesafspraken. Wanneer een kengetal inderdaad risicovol wordt, dan mag van GS worden verwacht dat ze aangeven hoe dat kengetal weer neutraal gaat worden. In het geheel beschouwd kan het betekenen dat er misschien – in samenhang tussen diverse kengetallen - geen actie noodzakelijk is om het terug te brengen, maar het moet in ieder geval beschreven worden hoe het terugkeert. Wanneer de FAC van oordeel is dat er harder moet worden ingegrepen, dan moet dat ook mogelijk zijn.

De heer Van Wijk heeft dat ook zo gelezen en hij vindt het een mooie lijn om te kijken hoe men in groen terechtkomt. Belangrijk is de samenhang, zoals de heer De Droog aangeeft. Mocht een kleur gaan

verschieten, dan wil hij graag weten wat daarvoor de redenen zijn en waarom dat wel of niet ernstig is. Wat zijn dan de mitigerende factoren? Hij wil de norm graag laten staan en deze niet loslaten. Nu schiet de provincie onder de norm van de 30% solvabiliteit: dat wordt nu een percentage van 28% maar daarbij moet dan duidelijk worden aangegeven wat daarvoor de redenen zijn en hoe de solvabiliteit wordt hersteld.

Mevrouw Krijgsman ondersteunt het verhaal van de heer De Droog. Het is goed jaarlijks een overzicht te ontvangen met uitleg, waarom iets van groen naar geel of rood verschiet. Zodra PS dat constateren kan het gesprek met GS worden gestart. PS hebben op dat moment het recht in te grijpen.

Mevrouw De Haan sluit zich aan bij het verhaal van de heer De Droog. Er moeten heldere procesafspraken met GS worden gemaakt, wanneer signaalwaarden oranje of rood worden. De suggestie van D66 met betrekking tot het samenvoegen van beide tabellen vindt zij goed. Bij een andere provincie zag zij een toevoeging van de absolute getallen. Nu zijn alleen percentages zichtbaar. Als verstandige leek helpt het haar om ook aan de absolute cijfers te zien hoe men tot het uiteindelijke percentage is gekomen. Naast de kengetallen heeft de BBV nog een ander advies gegeven. Dat gaat over een tabel, voorafgaand aan de kengetallen, die kan helpen in de samenhang en in het overzicht, nl. de introductie van de geprognosticeerde begin- en eindbalans in de begroting en in de meerjarenraming. Daar staat meer in over de ontwikkeling van de investeringen, de reserves en voorzieningen alsmede de financieringsbehoefte. Door deze als eerste tabel op te hangen en vervolgens de kerngetallen toe te voegen, ontstaat er meer beeld en dat geeft meer informatie. Zij gaat ervan uit dat ook dat advies van de BBV wordt overgenomen. D66 heeft opmerkingen gemaakt over nieuwe kengetallen inzake het weerstandsvermogen en risico's. Het hoofdstuk van kengetallen valt al in het hoofdstuk weerstandvermogen en risicobeheersing. Wanneer het weerstandsvermogen en de risico's, die overigens mager zijn beschreven voor de provincie Utrecht, inzichtelijk worden gemaakt, dan behoeven er niet meer kerngetallen te worden toegevoegd. Zij verwijst naar de begroting van de provincie Noord-Holland die op dit punt zeer inzichtelijk en begrijpelijk is.

De heer Dercksen kan de rode lijn in dit gesprek wel volgen. In het licht van de problemen die er zijn op de financiële afdeling, vraagt hij zich af of er nu weer een technische discussie wordt gevoerd terwijl vooral de basis op orde moet komen. Het lijkt alsof praktijk en theorie hier botsen. De provincie heeft een probleem gehad dat niet werd gesignaleerd. Dat geeft hem in deze discussie toch een knoop in de maag. De vraag blijft of die problematiek wel op het juiste moment op het netvlies van de provincie staat. Deze discussies zijn vaker gevoerd terwijl uiteindelijk de hele financiële administratie is ontspoord. Wellicht dat gedeputeerde Strijk daarover iets kan zeggen.

Mevrouw Groen vindt dit een complexe zaak. Zij is het eens met de heer Eggermont voor wat betreft zijn definitie van belastingcapaciteit. Het is goed om te kijken naar de definities die worden gehanteerd: deze moeten een weergave zijn van de werkelijkheid. De belastingcapaciteit van de provincie biedt de mogelijkheid al dan niet belasting te heffen bij burgers. Zij heeft zojuist veel gehoord en kan nu niet goed aangeven wat juiste of onjuiste definities zijn. Wel kan zij aangeven wat ze logisch vindt. Ze vindt alles eigenlijk wel logisch: het gaat om een samenhang van factoren. Zij is meer voorstander van bandbreedtes dan van keiharde getallen omdat bandbreedtes meer ruimte bieden om het gesprek aan te gaan. Dat is wat er moet worden gedaan. De PVV vroeg zojuist hoe PS de vinger aan de pols kunnen houden, omdat de praktijk anders uitpakt dan de theorie. Die vrees heeft zij ook, die gang van zaken vond zij ook wel schokkend maar het open gesprek voeren over de bandbreedte en informatie met de gedeputeerde uitwisselen kan behulpzaam zijn. Zij realiseert zich dat alle signalen op groen kunnen staan terwijl het tegelijkertijd een chaos is. Zij weet niet hoe PS dat zouden kunnen voorkomen. In die zin heeft de signalerende functie een beperkte waarde.

De voorzitter herinnert er aan dat er volgende week gesproken zal worden over de voortgang van de verbetering van de financiële functie. Die discussie moet volgende week worden gevoerd en niet nu. Hij wijst erop dat de hoogte van normen een meer politieke discussie is, en dat hoort niet in deze commissie thuis. Er zijn partijen die een handrem willen en andere partijen willen daar anders mee omgaan.

Gedeputeerde Strijk geeft aan dat de notitie was bedoeld als bijdrage aan de discussie vorig jaar bij de begroting, toen hij met de heer Dinklo sprak over de vraag of er op één kengetal moet worden ingezoomd of naar de samenhang van kengetallen, om zo het juiste financiële beeld te krijgen.

Het is goed deze discussie theoretisch te voeren. Hoe zouden PS in komende begrotingen de rapportage willen zien? Daarmee kunnen PS beter in staat zijn om met GS in gesprek te gaan over de lange termijn stabiliteit van de provincie. Hij is het eens met de heer Dercksen dat alles valt of staat met de cijfers die erin zitten. In de vorige begroting stond er bij de geprognosticeerde balans tot 2023 een disclaimer van GS, nl. naarmate de tijd vordert neemt de zekerheid over liquiditeit en investeringsmomenten toe. Er kan een goed rapportage model zijn, maar dan moet de input wel voldoende betrouwbaar is. Zijn stellige overtuiging is dat de hardheid van prognoses met onderbouwde cijfers in het komend jaar steeds sterker wordt. Het is nog steeds goed om de theoretische discussie te voeren over de vraag hoe PS geïnformeerd moeten worden terwijl bekend is dat gewerkt wordt aan verbetering van de kwaliteit van de onderliggende stukken. Terugkomend op de SP, kan hij zich voorstellen dat de totale belastingopbrengsten in een percentage van het wettelijk maximum worden uitgedrukt. GS stellen voor dat uit te drukken in een percentage van het politieke maximum. PS hebben in meerderheid de politieke uitspraak gedaan de motorrijtuigenbelasting voorlopig te binden aan het maximum van het gemiddelde van de provincie. Er kan ook een ander percentage bij worden gezet, daar heeft hij geen moeite mee. Het gemiddelde van de provincie zit lager dan het wettelijk maximum. Er kan dus ook een tweede percentage bijgezet worden.

Een reden om dat niet te doen, is dat daardoor het dashboard groter gaat worden. Naarmate het aantal kengetallen toeneemt, is er een kans dat men door de bomen het bos niet meer ziet. PS zullen dat moeten wegen. Het gebruik van absolute cijfers vindt hij een goed punt en het is goed daarmee te starten. Dat is een recapitulatie van bedragen uit de begroting.

Bij een jaarrekening en een begroting kan er worden gerapporteerd met één inleidend hoofdstuk, voordat men toekomt aan de programma's. In het inleidend hoofdstuk kan worden ingegaan op de brede welvaart, één van de factoren om te bepalen of het goed gaat met de provincie. Dat kan dan een samenvattend hoofdstuk zijn van het totaalbeleid van de provincie.

De heer Eggermont constateert dat de huidige presentatie door GS de indruk wekt dat de belastingcapaciteit gaat afnemen, met de aanname dat er de volgende jaren niets gebeurt in andere provincies en dat men niet met de inflatie meegaat. De SP vindt dat een aparte manier van presentatie: zo wordt er een politiek statement neergezet wat nog niet eens politieke werkelijkheid hoeft te zijn. Daarmee ontstaan er spraakverwarringen, zoals met de VVD. In die zin is een neutralere voorstelling van zaken nuttiger om de discussie niet te verwarren. Dat is de reden van zijn voorstel.

Gedeputeerde Strijk geeft de heer Eggermont gelijk. Het staat er nu open in. Als hij wil uitleggen hoe hoog de motorrijtuigenbelasting van Utrecht is, ten opzichte van het gemiddelde van andere provincies, moet hij wel veronderstellingen maken wat die andere provincies in de komende jaren zullen doen. Gaat ze met 2% omhoog, met de inflatie of met nul procent omhoog? De provincie kan sturen op de eigen motorrijtuigenbelasting maar niet op die van andere provincies. Het enige dat kan worden gedaan is bij het kengetal zeggen dat ervan wordt uitgegaan wat andere provincies mogelijk gaan doen. Dat wordt op een open manier gedaan. De heer Eggermont heeft wel gelijk dat het kengetal op zichzelf een eigen leven gaat leiden in discussies. Spreker kan dat nooit helemaal oplossen. Hij kan er wel een tweede kengetal naast zetten en bandbreedtes aangeven maar hoe meer informatie er wordt geleverd, hoe ondoorzichtiger het kan worden. Mochten PS dat willen, dan zal dat natuurlijk worden gedaan.

In een inleidend centraal hoofdstuk met een meer overall rapportage over de brede welvaart en financiële kengetallen, kan ook het weerstandvermogen worden genoemd. Solvabiliteit is een belangrijk cijfer maar dat staat altijd in relatie tot geïdentificeerde risico's en aan potentieel om opbrengsten te vergroten. Hij heeft er geen probleem mee het weerstandsvermogen aan het inleidende hoofdstuk toe te voegen.

In relatie tot model C vroeg de heer De Droog of er meer kan worden gezegd over het structurele aspect. In de laatste jaarschijf van het meerjarenbeeld zijn altijd de maximale kapitaalslasten opgenomen (afschrijvingen op investeringen die worden gedaan) van alle door PS vastgestelde besluiten. Het kan zijn dat een

investering pas na dat laatste jaar plaatsvindt. Op zichzelf geeft het structurele beeld wel aan dat alle investeringen, die op dat moment zijn vastgesteld, structureel kunnen worden vastgesteld.

Hij hoorde commissieleden ervoor pleiten de financiële verordening niet te veranderen. In de financiële verordening staat slechts 1 kengetal, die van de solvabiliteit. Hij hoort in dit overleg dat voor een goede afweging en analyse, er meer kengetallen nodig dan alleen die van de solvabiliteit. Hij heeft er geen enkele moeite mee dat die daar blijft staan als handrem en mechanisme, wanneer dat PS rust geeft. Wel verzoekt hij PS altijd naar het bredere spectrum te kijken. Daar kan deze paragraaf bij helpen. Hij proeft dat de commissie voorzichtige voorkeur heeft voor model D met het toevoegen van de tabel met absolute waarden en kleurtjes in de centrale tabel, alsmede het weerstandsvermogen en een tweede percentage motorrijtuigenbelasting ten opzichte van het wettelijk maximum.

De heer Janssen vond het debatje tussen gedeputeerde Strijk en de heer Eggermont over de rijtuigenbelasting interessant. Beiden gaan ervan uit dat de motorrijtuigenbelasting alleen maar omhoog kan gaan. Hij heeft beiden niet horen zeggen dat deze ook naar beneden zou kunnen. De suggestie van gedeputeerde Strijk vond hij nuttig om te beginnen met een soort uiteenzetting van de financiële positie van de provincie in hoofdstuk 1 van de begroting en de jaarrekening en een soort samenvatting van de kentallen. Die suggestie wil hij graag ondersteunen. Wat betreft het aanpassen van de verordening, merkt hij op dat de VVD niet perse hangt aan dat solvabiliteitspercentage omdat dat erg afhankelijk is van verslaggevingsregels. Dat maakt het een lastig stuurbaar percentage. Er mogen wel 3 tot 6 kengetallen worden opgenomen, maar hij is er beducht voor dat het er straks wel 10 of 15 worden. Dat zou hij willen voorkomen. Het gaat inderdaad om het zoeken naar een middenweg tussen samenhang zien en afspreken met elkaar wat concreet en duidelijk is. Van de 3 tot 6 kengetallen moet worden afgesproken dat overschrijding daarvan moet leiden tot een herstelplan, dit in overleg tussen GS en PS. Dat alles om een financieel gezonde provincie achter te laten voor de opvolgers. Het CDA noemt dat rentmeesterschap en hij gaat ervan uit dat heer Wijntjes hem daarin zal ondersteunen.

De heer De Droog gaf eerder aan dat wat er nu voor ligt, de gevolgen zijn van eerder genomen beslissingen. De heer Janssen kan dat deels ondersteunen maar voor een deel is het ook de vertaling van het coalitieakkoord. Het is nuttig deze tabellen te hebben, die geven onmiddellijk het effect van genomen besluiten. Het voorstel van de heer De Droog voor die tabel vindt de VVD prima. Voeg de kleurtjes toe aan variant A waardoor direct inzichtelijk is wat het effect is van politieke besluiten op de financiële positie van de provincie Utrecht. Daar maakt de VVD zich zorgen over. Het handremprincipe moet gehandhaafd blijven. Hij kan zich wel vinden in het voorstel van de heer De Droog wat betreft het weerstandsvermogen maar het aantal kengetallen moet tot maximaal 6 worden beperkt.

De heer De Droog stelt de commissie voor, ten aanzien van het weerstandvermogen, een verkenning uit te voeren, langs de suggestie zoals mevrouw De Haan dat heeft aangegeven. Inderdaad moet dubbel werk worden voorgekomen. Als het al past binnen huidige kaders, dan gaat het om optimalisering.

Getracht wordt neutraal te kijken naar de resultaten van het geheel binnen de provincie als weerslag op de financiële kengetallen. De heer Janssen suggereerde dat in de kengetallen alle politieke besluiten van het nu zichtbaar zijn, terwijl het afgelopen jaar z.i. goed liet zien dat het gaat om een samenstel van alle politieke besluiten in het verleden. Als op enig moment, zoals vorig jaar, begrote projecten tot afronding komen, dan heeft dat impact op de kengetallen. Dan gaat het niet meteen om politieke besluiten van nu. Dat laat onverlet dat politieke besluiten van nu ook zichtbaar zijn in de kengetallen. Die nuance wil hij wel maken.

Mevrouw De Haan laat weten dat haar fractie het belangrijk vindt de vijf kengetallen, die beschreven staan, op te nemen in de financiële verordening. Solvabiliteit is heel specifiek en laat weinig samenhang zien met de andere belangrijke invalshoeken. Haar fractie sluit zich daar graag bij aan.

De heer Wijntjes valt de heer De Droog bij als het gaat om zaken uit het verleden. De belangrijkste verandering in het solvabiliteitspercentage is de enorme budgetoverschrijding van de tram geweest en daar heeft de VVD een rol in gehad. Hij wil dat toch memoreren.

Hij is het eens met de heer De Droog. Hij is er op tegen om het solvabiliteitspercentage als norm te gaan hanteren. De samenhang der dingen moet worden gezien, dus het grotere geheel. Mocht het dashboard aangeven dat kleuren van groen naar oranje en rood dreigen te gaan, dan is er aanleiding voor een debat, echter, er hoeft ook dan nog helemaal geen aanleiding te zijn voor een herstelplan. Dat vindt hij veel te zwaar.

De heer Janssen constateert dat de heer Wijntjes weer uit hetzelfde vaatje tapt zoals hij deed bij de begrotingsbehandeling en bij de bespreking van de kadernota. Dat begint wat vervelend te worden. Hij begon weer over de Uithoflijn en dat de problemen door de VVD zouden zijn veroorzaakt. Dat zal allemaal wel. De wijziging bij de solvabiliteit vorig jaar was een gevolg van een wijziging in verslaggevingsregels waardoor toekomstige subsidies ineens als schuld op de balans moesten worden verantwoord. Dat was de reden waarom de solvabiliteit opeens door het plafond heen schoot en waarom terecht werd gezegd dat dit niet het meest geschikte kengetal zou zijn. Hij pleit ervoor in deze commissie wel bij de feiten te blijven.

De heer Dercksen memoreert dat hij destijds een toelichting heeft bijgewoond van de accountant over de begroting en de jaarrekening van de provincie Utrecht. Hij hoorde toen hoe hoog de begroting is en hoe in de loop der jaren de totale algemene reserve verloopt. Dat geeft een buitengewoon goed beeld wat er financieel met de provincie gebeurt.

De opcenten worden berekend met gemiddelden van andere provincies. Een en ander kan ook worden uitgerekend op basis van kilometer provinciale weg. Dat zou een mooie indicator kunnen zijn. Hij vindt deze theoretische discussie bijzonder interessant maar hij kijkt vooral naar de jaarrekeningen, de balansen. Dat levert een beeld op waarop conclusies kunnen worden gebaseerd.

Hij constateert dat de heer Wijntjes daarbij bevestigend knikt. Dat stelt hem gerust.

Mevrouw Groen zou ook wel willen mee knikken met de heer Wijntjes. Aandacht vraagt zij voor de helderheid en de leesbaarheid van het stuk. Zij kan nu nog niet aangeven of zij voor of tegen het toevoegen van de bandbreedte is. Afsproken moet worden wat er aan definities en basis wordt neergezet en hoe dat moet worden gelezen en hoe deze kengetallen moeten worden geïnterpreteerd. Leesbaarheid, helderheid en duidelijkheid vindt zij wel een punt van aandacht. Mevrouw De Haan verwees naar begrotingen van de provincie Noord-Holland die helder en duidelijk zijn. Zij vraagt of de gedeputeerde wil ingaan op het idee om te kijken hoe andere provincie problemen oplossen. Het zou goed zijn financiële stukken met elkaar te vergelijken.

Mevrouw Hoek complimenteert de gedeputeerde hoe goed alles is neergezet.

Gedeputeerde Strijk kent de begroting van Noord-Holland niet precies. Daar waar geleerd kan worden van een andere provincie, zal hij dat niet nalaten.

Spreker wil streven naar meer transparantie in de cijfers en wil het in gewone mensentaal opschrijven. Daar ligt een verbeterpunt. Dat gaat soms langzamer dan hij zou willen. Hij wil die ambitie zeker koesteren, echter, dat zal allemaal nog niet in de volgende begroting geregeld kunnen worden. Hij deelt de ambitie dat het beter kan dan nu.

De voorzitter tracht de discussie af te ronden. Hij constateert dat politieke vragen thuishoren in de commissie BEM. Hij constateert dat de ene fractie vooral voorstander is van het debat terwijl de andere fractie voorkeur heeft voor de handrem. Beide punten geeft deze commissie mee aan GS.

Gedeputeerde Strijk hoorde in de discussie de vraag: wanneer wordt het balkje, groen, geel of rood? Daar toe wordt nu een voorstel gedaan en dat wordt gehanteerd. Hij moet tenslotte iets in de komende begroting gaan hanteren. Zijn voorstel is van start te gaan met dit model en wanneer de commissie vragen heeft over de norm, dan moet het debat met elkaar worden gevoerd.

De voorzitter vindt het belangrijk dat GS aangeven waar de normen vandaan komen en hoe deze worden gebruikt. Wanneer PS vinden dat normen anders zouden moeten zijn, dan kan daarover altijd het gesprek worden gevoerd.

Mevrouw Groen vraagt of het voor de gedeputeerde helder is welk van de twee schema's A en B hij gaat gebruiken. Voor haar is dat niet duidelijk.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat schema B wordt gehanteerd met uitbreiding van een tabel met absolute waarden. In de centrale tabel worden kleuren toegevoegd. Niet helemaal helder maar het riep ook geen weerstand op om bij de kengetallen het weerstandsvermogen mee te nemen.

De heer Janssen vraagt hoe er met de verordening wordt omgegaan. Daarin staat het percentage van 30% en daarin is ook het handrem principe vastgelegd. Hij suggereert GS een wijzigingsvoorstel voor de verordening voor te bereiden. Dan kunnen PS in debat gaan over de vraag hoe strak het handremprincipe moet worden vastgesteld of dat daarin meer speelruimte worden georganiseerd.

De heer De Droog begrijpt dat de gedeputeerde variant B verder wil uitwerken. In zijn optie werkt variant B per kengetal, terwijl hij in variant A het samenvattende verhaal juist mooi vond omdat daarmee alle kengetallen in samenhang kunnen worden besproken.

De voorzitter meent dat de algehele conclusie is dat kengetallen wel in samenhang moeten worden gezien. Hij constateert dat de commissie daarop bevestigend reageert. Dat wil zeggen dat het goede van A wordt meegenomen in de uitwerking van B.

Gedeputeerde Strijk zegt toe dat een eventuele herijking van de financiële verordening, gepaard zal gaan met een voorstel aan PS.

3. Sluiting

De voorzitter dankt de vergaderdeelnemers voor hun bijdragen en sluit deze vergadering.